

וּמְזוֹלוֹת. וְכֵן אֶתְגַּזֵּר דִּינָא עֲלֵיהוּ מֵעַבְר מִנִּיה הֵתוּא
מְטוֹלָא דְאִיהוּ סְבִיל עֲלֵיהוּ. בְּכָל אֲתֵר דְּדִינָא אֶתְגַּזֵּר
עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאָמַר מִשָּׂא, בְּבִיכּוּל מְטוֹלָא אִיהוּ
עֲלֵיהּ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֶּךָ מִשָּׂא מִהֲאֵי גִיסָא,
וּמִהֲאֵי גִיסָא, מְטוֹלָא אִיהוּ.

בִּיּוֹן דְּאָמַר נֹטָה שָׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ, אִמְאֵי אֶצְטְרִיךְ
וַיּוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבּוֹ. וְכִי לָא הוֹינָא יְדַעֵי
דְּאִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ אָדָם. אֵלָּא לְאַחֲזָא דְרָגָא יְדִיעָא,
דְּכָל רוּחִין וְנִשְׁמָתִין דְּעֵלְמָא, בְּהֵתוּא דְרָגָא קְיִימִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הֵאֵי קָרָא קְשָׁיָא, אֵי אָמַר
וַיּוֹצֵר רוּחַ אָדָם וְלָא יִתִּיר יָאוּת, אֲבָל בְּקִרְבּוֹ
מִהוּ. אֵלָּא רָזָא אִיהוּ בְּתֵרִין סְטֵרִין, דְּהֵא מִהֵתוּא
נָהָר דְּנִגִיד וְנִפְיָק, מִתְמָן נִפְקֵי וּפְרַחֵי נִשְׁמָתִין
כְּלָהוּ, וְאֶתְכַנְיִשׁוּ בְּאֲתֵר חָד. וְהֵתוּא דְרָגָא אִיהוּ

לשון הקודש

צריך ויצר רוח אדם בקרבנו? וכי לא
היינו יודעים שהוא יצר רוח אדם? אלא
להראות דרגה ידועה, שכל הרוחות
והנשמות של העולם עומדות באותה
הדרגה.

רבי שמעון אמר, הפסוק הזה קשה. אם
אמר ויצר רוח אדם ולא יותר – יפה.
אבל מה זה בקרבנו? אלא זה סוד בשני
צדדים, שהרי מהנהר ההוא ששופע

מעמסה, בכיכול זו מעמסה על הקדוש
ברוך הוא השלום של העמים עובדי
פוכבים ומזלות, וכשנגזר הדין עליהם,
עוברת ממנו המעמסה הזו שהוא סובל
עליהם. בכל מקום שנגזר דין על ישראל
ואמר משא, בכיכול מעמסה היא על
הקדוש ברוך הוא, ומשום כך משא
מהצד הזה ומהצד הזה, זה משא.

בִּיּוֹן שְׁאָמַר נֹטָה שָׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ, לָמָּה

וַיִּצַר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ. וְהָיִי כְּאַתְתָּא דְאַתְעֲבָרָא
 מִן דְּכוּרָא, וְהָהוּא וְלָדָא צֶרֶת לָהּ בְּמַעְהָא. עַד
 דְּאַצְטִייר כּלָּא בְּצִיּוּרָא שְׁלִימוֹ בְּמַעְהָא. כֶּךָ וַיִּצַר
 רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ, בְּקִרְבוֹ קַיִימָא. עַד דְּאַתְבְּרִי בַר
 נָשׁ בְּעֵלְמָא וַיְהִיב לִיהּ.

דְּבַר אַחַר, וַיִּצַר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ, בְּקִרְבוֹ דְּאָדָם
 מִמַּשׁ. בְּגִין דְּכַד אַתְבְּרִי בַר נָשׁ, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא יְתִיב לִיהּ נְשִׁמְתִּיהּ, וְנִפְיָא לְאַוִירָא דְּעֵלְמָא. הַהוּא
 רוּחָא דְּבְגִינִיהּ, לָא אֲשַׁכַּח גּוּפָא לְאַתְפִּשְׁטָא בְּגִינִיהּ,
 וְקַיִימָא בְּסִטְרָא חַד בְּגִינִיהּ.

וְכַד בַּר נָשׁ אַתְפִּשְׁט גּוּפִיהּ, הַהוּא רוּחָא אַתְפִּשְׁט,
 וַיְהִיב בֵּיהּ חִילָא, וְכֵן כְּגִוּוּנָא דְּגּוּפָא אַתְרַבִּי,
 חֲבִי רוּחָא יְהִיב חִילָא בֵּיהּ, לְאַתְתְּקַפָּא בַר נָשׁ
 בְּתַדִּיָּהּ. וּבְגִין כֶּךָ וַיִּצַר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ מִמַּשׁ.

לשון הקודש

בְּקִרְבוֹ שֶׁל אָדָם מִמַּשׁ. מִשּׁוּם שֶׁבִּאֲשֶׁר
 נִבְרָא הָאָדָם וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ
 אֶת נְשִׁמְתוֹ וַיִּוּצֵא לְאוִיר שֶׁל הָעוֹלָם,
 אוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁבְּתוֹכוֹ לֹא מוּצֵאת גּוּף
 לְהַתְפַּשֵּׁט בְּתוֹכוֹ, וְעוֹמֶדֶת בְּצַד אֶחָד
 בְּתוֹכוֹ.

וּכְשֶׁאָדָם מִתְפַּשֵּׁט גּוּפוֹ, אוֹתָהּ הָרוּחַ
 מִתְפַּשֵּׁטת וְנוֹתֶנֶת בּוֹ כַח. וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהַגּוּף
 מִתְגַּדֵּל, כֶּךָ הָרוּחַ נוֹתֶנֶת בּוֹ כַח שִׁיתְחַזֵּק

וַיִּוּצֵא, מִשָּׁם יוּצֵאוֹת וּפּוֹרְחוֹת כָּל
 הַנְּשִׁמוֹת וּמִתְבַּנְּסוֹת לְמָקוֹם אֶחָד, וְאוֹתָהּ
 הַדְרָגָה הִיא יִצַר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ. וְזֶה
 כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁמִּתְעַבְּרַת מִן הַזְכָּר, וְאוֹתוֹ
 הַיֶּלֶד מְצִירַת לָהּ בְּמַעֲיָהּ, עַד שֶׁהַכֹּל
 מְצִיּוּר בְּצִיּוּר מְשָׁלֵם בְּמַעֲיָהּ. כֶּךָ וַיִּצַר
 רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ, בְּקִרְבוֹ זֶה עוֹמֵד, עַד
 שֶׁנִּבְרָא הָאָדָם בְּעוֹלָם וְנוֹתֵן לוֹ.

דְּבַר אַחַר וַיִּצַר רוּחַ אָדָם בְּקִרְבוֹ –

וְאִי תִימָא יוֹצֵר רוּחַ אָדָם מֵתוּ, בְּגִין דְּהוּא רוּחָא,
אֲצַטְרִיךְ חֵילָא דְלַעִילָא יַתִּיר לְאַסְתִּינְעָא
בְּהַדְרִיה. וְעַל דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ
אָדָם בְּקִרְבּוֹ, וַיְהִיב לֵיהּ סִינְעָא בְּבַר נָשׁ.

תָּא חָזִי, כִּד הוּא רוּחָא אֲצַטְרִיךְ סִינְעָא, בְּגִוּוֹנָא
דְּאִיהוּ הוּא בַר נָשׁ, וּבְגִוּוֹנָא דְּהוּא גּוּפָא
אֲתַתְּקִין, חָכִי נָמִי הוּא רוּחָא מְתַקְנִין לֵיהּ,
וְאוֹסְפִין לֵיהּ רוּחָא לְאַתְתַּקְנָא. וְדָא הוּא יוֹצֵר רוּחַ
אָדָם בְּקִרְבּוֹ.

וְתָא חָזִי, פִּינּוֹן דְּאַתְאֲבִיד יוֹסֵף מֵאַבְוִי, יַעֲקֹב אָבִיד
הוּא תּוֹסֶפֶת רוּחָא דְּהוּא לֵיהּ, וְאַסְתַּלְקַת
מִנִּיה שְׂכִינְתָּא. לְבַתָּר מַה כְּתִיב, (בראשית מה) וַתְּחִי רוּחַ
יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וְכִי עַד הַשְּׁתָּא (דף קצ"ז ע"ב) מֵית הוּא. אֲלָא
הוּא תּוֹסֶפֶת רוּחָא אֲסַתְּלַק מִנִּיה שְׂכִינְתָּא, וְלָא הוּא

לשון הקודש

הגוף נתקן, כך גם מתקנים לו את אותה
הרוח ומוסיפים לו רוח להתתקן, וזה
הוא יצר רוח אדם בקרבנו.

ובא ראה, פינן שאבד יוסף מאביו,
יעקב אבד אותה תוספת הרוח שהיתה
בו, והסתלקה ממנו השכינה. אחר כך
מה כתוב? (בראשית מה) ותחי רוח יעקב
אביהם. וכי עד עכשו היה מת? אלא
אותה תוספת הרוח הסתלקה ממנו

האדם עמה, ומשום כך יצר רוח אדם
בקרבנו ממש.

ואם תאמר, יצר רוח אדם מה זה?
משום שהרוח ההיא צריכה בוח שלמעלה
יותר להסתיע עמה, ועל פני הקדוש ברוך
הוא יצר רוח אדם בקרבנו, ונותן לו
סיוע לאדם.

בא ראה, בשאזתה הרוח צריכה סיוע –
כמו שהוא אותו האדם וכמו שאותו

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּעֵצְבוֹנָא דְהוּא בֵּיה גְרָמָא לֵיה, (וְאִי גְרָמָא לֵיה הָא) דְלֹא תָּוּה רֻחִיה בְּקִיּוּמִיה. וּבְגִין כֶּךָ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אַבְיָהֶם. וְהָכָא כְּתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב, דְּעַד כְּעֵן לֹא אֲתַבְּשֵׁר, מִנָּא הוּא יַדְע. אֲלֹא וַיֵּרָא יַעֲקֹב, דְּחָמָא לְכָל דְּיִירֵי אַרְעָא דְאֲזִילֵי לְמַצְרַיִם, וּמִיִּיתָן עֲבוּרָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, תָּא חַוִּי, דָּוִד מַלְכָּא זָכָה לְאַתְחַפְּרָא בְּאַבְהֵן, וַיֵּרִית הַיּוֹכְתִיָּה בְּגִוּוּיָּיהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, אֲבָן מָאֶסוּ הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָווּ אֲזִילֵי מִקְפּוֹטְקִיא לְלוּד, וְהָוּה עֲמַתּוֹן חַד יוֹדָאי בְּמָטוּל דְּקַפְטִירָא דְחַמְרָא, עַד דְּהָווּ אֲזִילֵי, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי חֲזַקְיָה, אֲפַתַּח פּוּמְךָ וְאִימָא חַד מְלָה מֵאֵינוּן מִילֵי

לשון הקודש

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כֹּא רָאָה, דָּוִד הַמְּלֹךְ זָכָה לְהַתְחַפֵּר עִם הָאֲבוֹת, וַיִּרְשׁ אֶת מְקוֹמוֹ בְּתוֹכֵם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב אֲבָן מָאֶסוּ הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָיוּ הוֹלְכִים מִקְפּוֹטְקִיא לְלוּד, וְהָיָה עִמָּהֶם יְהוּדֵי אַחַד שְׂמַחְזִיק גּוֹד שֶׁל יֵינן. בְּעוֹדָם הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי חֲזַקְיָה, פְּתַח פִּיךָ

הַשְּׂכִינָה וְלֹא הֵיטָה בְּתוֹכוֹ, מִשּׁוּם שְׂהַעֲצֵב שְׁהֵיָה בּוֹ גְרָם לוֹ, וְנֹאֵם גְרָמָה לוֹ לְזֵהוּ שְׁלֹא הֵיטָה רוּחַ בְּקִיּוּמָה, וּמִשּׁוּם כֶּךָ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אַבְיָהֶם. וְכֹאֵן כְּתוּב וַיֵּרָא יַעֲקֹב, שְׁעַד עֲבָשׁוּ לֹא הַתְּבַשֵּׁר. מִנֵּיִן הֵיָה יוֹדְעָ? אֲלֹא וַיֵּרָא יַעֲקֹב, שְׂרָאָה אֶת כָּל דְּיִירֵי הָאָרֶץ שְׁהוֹלְכִים לְמַצְרַיִם וּמְבִיאִים תְּבוּאָה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיֵּרָא יַעֲקֹב.

מֵעֲלִייתָא דְאֹרִייתָא, דְאֵתְ אֵמַר בְּכָל יוֹמָא קָמִי
בוֹצִינָא קְדִישָא.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי א) דְרָכִיהָ דְרָכִי נֹעֵם וְכָל
נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. דְרָכִיהָ דְרָכִי נֵעַם, אֲלִין
אֲרַחֵן דְאֹרִייתָא. דְמָאן דְאָזִיל בְּאֲרַחֵי דְאֹרִייתָא,
קְדָשָא בְרִידָה הוּא אֲשֶׁרִי עֲלִיהָ נְעִימוֹתָא דְשְׂכִינְתָא,
דִּי לֹא תַעֲרִי מִנִּיהָ לְעֵלְמִין. וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם,
דְבִלְהוֹ נְתִיבִין דְאֹרִייתָא בְּלִחוֹ שְׁלָם, שְׁלָם לִיהָ
לְעֵילָא, שְׁלָם לִיהָ לְתַתָּא. שְׁלָם לִיהָ בְּעֵלְמָא דִּין,
שְׁלָם לִיהָ בְּעֵלְמָא דְאֵתִי.

אָמַר הַהוּא יוֹדְאִי, אִיסִירָא (אִסְתְּרָא) בְּקִיסְטָרָא בְּהַאי
קָרָא אֲשֶׁתְּפַח, אָמְרוּ לִיהָ, מַנִּין לָךְ. אָמַר לוֹן,
מַאֲבָא שְׂמַעְנָא, וְאוֹלִיפְנָא חָבָא בְּהַאי קָרָא מְלָה (מְבָא).
פְּתַח וְאָמַר, הַאי קָרָא בְּתֵרִין גְּזוּנִין אִיהוּ, וּבְתֵרִין

לשון הקודש

לְעוֹלָמִים. וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם – שְׁכָל
נְתִיבוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם שְׁלוֹם. שְׁלוֹם לוֹ
לְמַעְלָה, שְׁלוֹם לוֹ לְמַטָּה. שְׁלוֹם לוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה, שְׁלוֹם לוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר הַיהוּדִי הַהוּא, כְּמוֹ מְטַבֵּעַ בְּכִיס
נִמְצָא בְּפִסּוּק הַזֶּה. אָמְרוּ לוֹ, מַנִּין לָךְ?
אָמַר לָהֶם, שְׂמַעְתִּי מַאֲבָא, וְלִמְדַתִּי כָאן
דְּבַר (וּטוֹב) בְּפִסּוּק הַזֶּה. פְּתַח וְאָמַר,

וְאָמַר דְּבַר אֶחָד מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים
הַמְּעֵלִים שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁאֵתָהּ אוֹמַר כָּל יוֹם
לְפָנַי הַמְּאוֹר הַקְּדוֹשׁ.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי א) דְרָכִיהָ דְרָכִי נֹעֵם וְכָל
נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. דְרָכִיהָ דְרָכִי נֵעֵם – אֵלוֹ
דְרָכִי הַתּוֹרָה. שְׂמִי שְׁהוּלָךְ בְּדְרָכִי
הַתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְהָ עֲלֵיו
אֵת נְעִימוֹת הַשְּׂכִינָה שְׁלֵא תְזוּז מִמֶּנּוּ

סְטֵרִין. קָרִי בִּיהַ דְּרָכִים, וְקָרִי בִּיהַ נְתִיבוֹת. קָרִי בִּיהַ
נְעָם, וְקָרִי בִּיהַ שְׁלוֹם. מָאן דְּרָכִים, וּמָאן נְתִיבוֹת.
מָאן נְעָם, וּמָאן שְׁלוֹם.

אַלֵּא דְּרָכִיהַ דְּרָכִי נְעָם. הֵינֵנו דְּכַתִּיב, (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן
בֵּינָם דְּרָךְ, דִּהָא בְּכָל אַתְר דְּאַקְרִי בְּאוֹרֵייתָא
דְּרָךְ, הוּא אוֹרַח פְּתִיחָא לְכֻלָּא. פְּתָאי אֲרַחָא, דְּאִיהוּ
פְּתִיחַ לְכָל בְּר נֶשׁ. כֶּךָ דְּרָכִיהַ דְּרָכִי נְעָם, אִילִין אֵינֻן
דְּרָכִים דְּאֵינֻן פְּתִיחֵן מֵאַבְהֵן, דְּכָרָאן פִּימָא רַבָּא,
וְעָאֵלִין בְּגִייתָהּ, וּמֵאֵינֻן אוֹרַחִין מִתְּפַתְחִין לְכָל עֵיבֵר
וּלְכָל סְטֵרִי עֵלְמָא.

וְהֵאֵי נְעָם, הוּא נְעִימוּ דְנַפְק מֵעֵלְמָא דְאַתִּי.
וּמֵעֵלְמָא דְאַתִּי נְהָרִין כָּל בּוֹצִינִין, וּמִתְּפַרְשֵׁן
לְכָל עֵיבֵר. וְהָהוּא טִיבוּ וְהָהוּא נְהוֹרָא דְעֵלְמָא דְאַתִּי,
דִּינְקִין (נ"א דִּירְמִין) אֲבָהֵן, אֲקָרִי נְעָם. דְּבַר אַחַר, עֵלְמָא

לשון הקודש

פְּתוּחָה לְכָל. כֶּךָךְ הוּוּ שְׁפַתוּחָה לְכָל
אָדָם, כֶּךָךְ דְּרָכִיהַ דְּרָכִי נְעָם. אֵלוּ הַדְּרָכִים
שְׁפַתוּחִים מִן הָאֲבוֹת, שְׁפָרוּ בֵּינָם הַגְּדוֹל,
וּנְכֻנְסִים לְתוֹכוֹ, וּמֵאֹתָם הַדְּרָכִים
נִפְתְּחִים לְכָל עֵבֵר וּלְכָל צְדִדֵי הָעוֹלָם.

וְהַנְּעָם הַזֶּה הוּא נְעִימוֹת שְׂיוּצָאֵת מִן
הָעוֹלָם הַבָּא, וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא מֵאִירִים
כָּל הַמְּאוֹרוֹת וּנְפַרְדִּים לְכָל עֵבֵר, וְאוֹתוֹ

הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא בְּשָׁנֵי גֻנָּיִם וּבְשָׁנֵי
צְדָדִים. קוֹרָאִים בּוּ דְרָכִים וְקוֹרָאִים בּוּ
נְתִיבוֹת. קוֹרָאִים בּוּ נְעָם, וְקוֹרָאִים בּוּ
שְׁלוֹם. מִי הַדְּרָכִים וּמִי הַנְּתִיבוֹת? מִי
הַנְּעָם וּמִי הַשְּׁלוֹם?

אַלֵּא דְּרָכִיהַ דְּרָכִי נְעָם, הֵינֵנו שְׁפַתוּב
(ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בֵּינָם דְּרָךְ. שְׁהָרִי בְּכָל
מְקוֹם שְׁנַקְרָא כַּתוּרָה דְּרָךְ, זֶה דְּרָךְ

דָּאָתִי אֶקְרִי נָעַם, וְכִד אֶתְעַר עַלְמָא דְאָתִי, כָּל חֵדוּ
וְכָל טִיבוּ וְכָל נְהוּרִין וְכָל חֵירוּ דְעַלְמָא אֶתְעַר, וּבְגִינִי
כִּד אֶקְרִי נָעַם.

וְעַל דָּא תְגִינָן, תְּיִבִין דִּיהוֹן בְּגִינְהֶם, בְּשַׁעְתָּא
דְּעָאֵל שַׁבְתָּא, נְיִיחִין כְּלָחוּ, וְאִית לְהוּ חֵירוֹת
וְנִיחָא. בְּשַׁעְתָּא דְנַפִּיק שַׁבְתָּא, אִית לָן לְאֶתְעָרָא
חֵירוּ עַלְאָה עֲלָנָא, דְנִשְׁתַּזְיֵב מִהֵוּא עוֹנְשָׂא דְחֵיבִיא
דְאֶתְדָּנּוּ (ס"א דְאֶתְדָּרוּ) מִהֵוּא שַׁעְתָּא וְלֵהֲלָאָה. וְאִית לָן
לְאֶתְעָרָא וְלִימָא, (תהלים ז) וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ
עֲלֵינוּ. דָּא הוּא נָעַם עַלְאָה, חֵירוּ (ס"א חֵירוּ) דְכֵלָא, וְעַל
דָּא דְרַכִּיָּה דְרַכִּי נָעַם.

וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, מָאן נְתִיבוֹתֶיהָ. אֵלִין אֵינּוּן
שְׁבִילִין דְנַפְקִין מִלְּעִילָא, וְכֵלָהוּ נְקִיט לֹון בְּרִית
יְחִידָאִי, דְאִיהוּ אֶקְרִי שְׁלוֹם, שְׁלָמָא דְבֵיתָא. וְאֶעִיל

לשון הקודש

הַשָּׁבֶת, וְיֵשׁ לָנוּ לְעוֹרֵר שְׁמִיחָה עֲלֵינוּ
עֲלֵינוּ שְׁנַנְצַל מֵאוֹתוֹ הַעֲנֵשׁ שֶׁל הַרְשָׁעִים
שְׁנִדְוֵנוּ וְשִׁחְרוּנוּ מִן הַשָּׁעָה הַהִיא וְהִלָּאָה.
וְיֵשׁ לָנוּ לְהַתְעוֹרֵר וְלוֹמַר, (תהלים ז) וְיִהִי
נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. זֶהוּ הַנָּעַם
הָעֲלִיּוֹן, שְׁמִיחַת וְחֵירוֹת הַכֹּל, וְעַל כֵּן
דְּרַכִּיָּה דְרַכִּי נָעַם.

וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, מִי זֶה נְתִיבוֹתֶיהָ?
אֵלוּ הֵם הַשְּׁבִילִים שְׁיוּצָאִים מִלְּמַעְלָה,

הַטּוֹב וְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא
שְׁיוּנְקִים וְשִׁיּוּרְשִׁים הָאֲבוֹת נִקְרָא נָעַם.
דְּבַר אַחֵר – הָעוֹלָם הַבָּא נִקְרָא נָעַם,
וּכְשֶׁמִּתְעוֹרֵר הָעוֹלָם הַבָּא, כָּל הַשְּׁמִיחָה
וְכָל הַטּוֹב וְכָל הָאוֹרוֹת וְכָל הַחֵירוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם מִתְעוֹרְרִים, וּמִשׁוּם כֵּן נִקְרָא נָעַם.
וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, הַרְשָׁעִים שֶׁל הַגִּיחֶם,
בְּשַׁעָה שְׁנַכְנְסַת הַשָּׁבֶת, כָּלֵם נְחִים, וְיֵשׁ
לָהֶם חֵירוֹת וּמְנוּחָה. בְּשַׁעָה שְׁיוּצָאֵת

לוֹן לִימָא רַבָּא, כּד אִיהוּ בְּתוּקַפְיָהּ, וּכְדִין יְהִיב לִיהּ
שְׁלָמָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם (ע"כ).
תָּא חַוִּי, יוֹסֵף בְּרִית שְׁלוֹם הָוּה, וְהָוּה בְּמִצְרַיִם מְלֻכָּא,
וְשָׁלִיט עַל אֶרְעָא. וַיַּעֲקֹב בְּגִין דְּאִסְתַּלַּק מִגִּינָה
שְׂכִינְתָּא, לָא הָוּה יָדַע.

וְעַם כָּל דָּא, יַעֲקֹב הָוּה לִיהּ תְּבָרָא, בְּגִין לְמַזְבֵּן
עֲבוּרָא בְּמִצְרַיִם. וְחָמָא דְאִיהוּ תְּבִירָא עַל
תְּבִירָא, דִּיחֲתוּן בְּנֵי לְמִצְרַיִם. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו
לְמָה תִּתְּרָאוּ, בְּגִין דְּלֹא תַחֲמוּן גּוֹפְיֵיכוֹן, אֲלֵא כְרַעְבוּן,
כְּגוֹבְרִין דְּלִית לוֹן שְׂבַעָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וּדְאִי רָזָא הָכָא. דְּהָא בְּכָל זְמַנָּא
דְּצַעֲרָא אִיהוּ בְּעֵלְמָא, לָא בָּעֵי בַר נֶשׁ,
לְאַחֲזָאָה גְרַמְיָה בְּשׁוּקָא, בְּגִין דְּלֹא יִתָּפֵס בְּחֻבוּיָהּ. וְעַל
דָּא אָמַר לְמָה תִּתְּרָאוּ, וְהָא אֶתְמַר.

לשון הקודש

וְעַם כָּל זֶה, לַיַּעֲקֹב הָיָה שֶׁבַר, כְּדִי
לְקַנּוֹת תְּבוּאָה בְּמִצְרַיִם, וּרְאָה שֶׁהוּא
שֶׁבַר עַל שֶׁבַר, שֶׁיִּרְדּוּ בְּנָיו לְמִצְרַיִם,
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְּרָאוּ, כְּדִי
שֶׁלֹּא תִרְאוּ עֲצָמְכֶם אֲלֵא כְמוֹ רַעֲבִים,
כְּמוֹ אֲנָשִׁים שֶׁאֵין לָהֶם שְׂבַע.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וּדְאִי סוּד יֵשׁ כְּאֵין,
שֶׁהָרִי בְּכָל זְמַן שֶׁהוּא צֹעֵר בְּעוֹלָם, לָא

וְאֵת כָּלֶם לֹקַח הַבְּרִית הַיְחִידִי שֶׁנִּקְרָא
שְׁלוֹם, שְׁלוֹם הַבֵּית, וּמִכְנִים אוֹתָם לִים
הַגְּדוֹל כִּשְׁהוּא בְּגִבּוֹרָתוֹ, וְאִזּוּ נוֹתֵן לוֹ
שְׁלוֹם. זֶהוּ שֶׁתּוֹב וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם.
כֹּא רְאָה, יוֹסֵף הָיָה בְּרִית שְׁלוֹם, וְהָיָה
מְלַךְ בְּמִצְרַיִם וְשָׁלִיט עַל הָאָרֶץ, וַיַּעֲקֹב,
מִשּׁוּם שֶׁהִסְתַּלַּקָּה מִמֶּנּוּ הַשְּׂכִינָה, לָא
הָיָה יוֹדַע.

דָּבַר אַחַר וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם,
 עֲבוּר מִמֶּשׁ. דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עַל דָּא
 שִׁדְר פְּפִנָּא בְּעֵלְמָא, בְּגִין לְנַחְתָּא לְיַעֲקֹב וּבְנָוֵי לְתַמָּן,
 וְעַל דָּא חָמָא בְּנֵי אֲרַעָא, דְּהוּוּ מִיִּיתִין מִתַּמָּן עֲבוּר.

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם, בְּשַׁעֲתָא דְּמִית
 יַצְחָק, אָתוּ יַעֲקֹב וְעֵשָׂו לְמַפְלָגָה. וְעֵשָׂו נָפַק
 מִחֻלְקִיָּה דְּאֲרַעָא וּמַכְלָא, וַיַּעֲקֹב דִּי־סִבּוּל גְּלוּתָא יִטּוּל
 פְּלָא. וְעַל דָּא חָמָא הֵהוּא תְּבִירָא דְּהָוָה לִיָּה
 בְּמִצְרַיִם, הוּא וּבְנָוֵי לְמַסְבֵּל גְּלוּתָא. וְעַל דָּא וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרֹאוּ. מִקְּמִי דִינָא דְּלַעֲיָלָא, דְּלָא
 יִשְׁתַּבַּח עַלְיִיכוּן מִקְּטָרְגָא. וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ
 שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוּ שָׂמָּה. הָא אוּקְמוּהָ רְדוּ, חוֹשְׁבִין
 דָּא הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם:

לשון הקודש

שְׂמַת יַצְחָק, בָּאוּ יַעֲקֹב וְעֵשָׂו לְחֻלְקָה, וְעֵשָׂו
 יֵצֵא מִחֻלְקוֹ שֶׁל הָאָרֶץ וּמִהַכְּלָא, וַיַּעֲקֹב
 שִׁי־סִבּוּל אֶת הַגְּלוּת יִטּוּל הַכְּלָא. וְעַל זֶה רָאָה
 אוֹתוֹ הַשָּׁבֵר שֶׁהָיָה לוֹ בְּמִצְרַיִם הוּא וּבְנָוֵי
 לְסִבּוּל אֶת הַגְּלוּת, וְעַל זֶה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרֹאוּ, מִלְּפָנַי הַדִּין
 שֶׁלְּמַעַלָּה, שְׂלָא יִמְצָא עַלְיִכֶם מִקְּטָרְגָה.
 וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם
 רְדוּ שָׂמָּה. הֲרֵי פְּרָשׁוּהָ רְדוּ, בְּחֻשְׁבִּין
 הָזֶה הֵיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם.

צְרִידָה הָאָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּשׂוּקָה,
 כְּדִי שְׂלָא יִתְפַּס בְּחֻטְאָיו, וְעַל כֵּן אָמַר
 לָמָּה תִּתְּרֹאוּ, וְהִנֵּה גַתְּבָאָה.

דָּבַר אַחַר וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר
 בְּמִצְרַיִם – תְּבוּאָה מִמֶּשׁ, שְׁהָרֵי עַל כֵּן
 שְׂלַח הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָעַב לְעוֹלָם, כְּדִי
 לְהוֹרִיד אֶת יַעֲקֹב וְאֶת בְּנָוֵי לְשָׂם, וְעַל זֶה
 רָאָה אֶת בְּנֵי הָאָרֶץ שֶׁהָיוּ מְבִיאִים מִשָּׂם
 תְּבוּאָה.

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם. בְּשַׁעֲתָא

וְיֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ וְגו', רַבִּי יִיסָא פָּתַח
 וְאָמַר, (תהלים כו) וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי עַל אוֹיְבֵי
 סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה
 וְאֶזְמְרָה לַיהוָה.

תָּא חַוִּי, כִּד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בֵּיה בְּכַר
 נָשׁ, זְקִיף לִיה עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. וְעֶבֶד לִיה
 רִישָׁא דְכָלְא, וְכֻלְהוּ שְׂנְאֵי אֶתְכַפְּיִין תְּחוֹתָיו.

דְּדוּד מְלָכָא, שְׂנְאֵי לִיה אַחֵיו, דְּחֵו לִיה מִנֵּיהּוּ.
 קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָרִים לִיה עַל כָּל בְּנֵי
 עֲלָמָא. אֶתָּא חַמּוּי, עָרַק מִקְמִיָּה. קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 אָרִים לִיה עַל כָּל מְלָכוֹתֵיהּ, וְכֻלְהוּ חֵו כְּרַעִין וְסַגְדִּין
 קְמִיָּה. וְיֹסֵף דְּחֵו לִיה אַחֵיו, לְבַתָּר כְּלָהוּ כְּרַעֵו וְסַגְדֵּו
 קְמִיָּה. הִדָּא הוּא דְכָתִיב וַיָּבֹאוּ אֶחָיו יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ
 אַפְּסִים אֶרְצָה.

לשון הקודש

את דוד המלך שנאו אחיו, דחו אותו
 מהם - הקדוש ברוך הוא הרים אותו על
 כל בני העולם. בא חמיו - ברח מלפניו,
 הקדוש ברוך הוא הרים אותו על כל
 מלכותו, וכלם היו כורעים וסוגדים
 לפניו. ואת יוסף דחו אחיו, אחר כך כלם
 כרעו והשתחוּו לפניו, זהו שכתוב וַיָּבֹאוּ
 אֶחָיו יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ אַפְּסִים אֶרְצָה.

וְיֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ וְגו'. רַבִּי
 יִיסָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כו) וְעַתָּה יְרוּם
 רֹאשִׁי עַל אוֹיְבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ
 זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֶזְמְרָה לָהּ.
 כֵּאֲרָה, בְּשֵׁהקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצָּה
 מִהָאָדָם, הוּא זֹקֵף אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל, וְכֹל
 שְׂנְאָיו נִכְנָעִים תַּחְתָּיו.

דָּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי, מָאֵי וְעַתָּה, כְּמוֹ
וְאַתָּה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָאֵא אֲתָמַר, עֵת
דְּאִיהוּ דְרָגָא עֲלָאָה, וּמֵאֵן אִיהוּ הֵהוּא עֵת. דָּא ה"א,
וְאִקְרִי עַתָּה. וְעַתָּה, דָּא אִיהוּ וּבִי דִינִיה.

יְרוּם רֵאשִׁי, לְאַרְמָא לָהּ בִּיקְרָא וּמַלְכוּתָא. עַל
אוּבֵי סְבִיבוֹתֵי, אֵלִין שְׂאָר מַלְכֵי אֶרְעָא.
וְאַזְבָּחָהּ בְּאַהֲלוֹ, דָּא יְרוּשָׁלַם. בְּאַהֲלוֹ, דָּא אַהֲל
מוֹעֵד. זְבַחֵי תְרוּעָה, לְמִשְׁמַע פֶּלַע עֲלִמָא. אֲשִׁירָה
וְאַזְמָרָה, מִהֵהוּא סְטָרָא דְתְרוּעָה הִיא. דְּהָא
מִתַּפֵּן, מִהֵהוּא סְטָרָא דְתְרוּעָה, הִיא אֲתִיָּא
שִׁירָה וְתוֹשֵׁבְתָא.

דָּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
עַל אוּבֵי סְבִיבוֹתֵי, דָּא עֲשׂוּ וְכָל אֲפָרְכִין
דִּילִיָּה. וְאַזְבָּחָהּ בְּאַהֲלוֹ, אֵלִין יִשְׂרָאֵל. זְבַחֵי תְרוּעָה,

לשון הקודש

ירושלים. בְּאַהֲלוֹ - זה אהל מועד. זְבַחֵי
תְרוּעָה - שִׁישְׁמַע פֶּלַע הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה
וְאַזְמָרָה - מאותו צד שהיא התְרוּעָה.
שְׁהַרֵי מִשְׁס, מִהֵצֵד שֶׁל הַתְרוּעָה, בְּאֵה
הַשִּׁירָה וְהַתְשֻׁבָּתָה.

דָּבַר אַחַר וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי - זו כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. עַל אוּבֵי סְבִיבוֹתֵי - זה עֲשׂוּ וְכָל
הַשְּׂרִים שֶׁלוֹ. וְאַזְבָּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - אֵלוֹ

דָּבַר אַחַר וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי - מִה זֶה
וְעַתָּה? כְּמוֹ וְאַתָּה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הִנֵּה
נִתְבָּאָר, עֵת שֶׁהִיא הַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה. וּמִי
הִיא אוֹתָהּ הָעֵת? זו ה"א, וְנִקְרָאת עַתָּה.
וְעַתָּה - זֶה הוּא וּבֵית דִּינֵנו.

יְרוּם רֵאשִׁי - לְהַרִים אוֹתָהּ בְּכַבּוּד
וּמַלְכוּת. עַל אוּבֵי סְבִיבוֹתֵי - אֵלוֹ שְׂאָר
מַלְכֵי הָאָרֶץ. וְאַזְבָּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - זוֹ

דְּבַרְתִּיב, (תהלים נא) זְבַחִי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה, בְּנִין
לְאֶעֱבֹרָא דִּינָא מֵעֵלְמָא. אֲשִׁירָה וְאֶזְמַרָה, לְאוֹדָאָה
וּלְשִׁבְחָא לְקוֹדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּלֹא פְסִיקוּ לְעוֹלָם.

דְּבַר אַחַר, וְעֵתָה יְרוּם רֵאשִׁי, בְּכֹלָא, יִצַּר טוֹב עַל
יִצַּר רָע. דְּבַרְתִּיב, עַל אוֹיְבֵי סְבִיבוֹתִי, דָּא יִצַּר
הָרַע, דְּאִיתּוּ סְחָרְנִיָּה דְּבַר נָשׁ, וְאִיתּוּ שְׁנֵאִיָּה בְּכֹלָא.
וְאֶזְבְּחָה בְּאֶהְלוּ זְבַחִי תְרוּעָה, דָּא אוֹרִייתָא,
דְּאִתִּיחִיבַת מִסְטָרָא דְּאֶשָׁא, בְּדְבַרְתִּיב (דברים לג) מִיִּמִּינוּ
אִשׁ דָּת לָמוֹ. דְּהָא בְּנִין אוֹרִייתָא, יְרוּם רֵישִׁיָּה דְּבַר
נָשׁ, וְאִתְּבְּרוּ כָּל שְׁנֵאוֹי קְדָמוֹי. בְּדְבַרְתִּיב, (תהלים יח)
תְּכַרִּיעַ קָמִי תַחְתִּי.

דְּבַר אַחַר וְעֵתָה יְרוּם רֵאשִׁי, לְאִתְּפַלְלָא בְּאַבְהֹן,
דְּהָא דוֹד מְלָכָא, אִית לִיָּה לְאִתְּדַבְּקָא בְּאַבְהֹן,
וּבְדִין יִתְרוּמִם וְסָלִיק לְעֵילָא, וְאִיתּוּ בְּתַד קְשׁוּרָא בְּהוּ.

לשון הקודש

הָאָדָם, וְהוּא שׁוּנָא אוֹתוּ בְּכָל. וְאֶזְבְּחָה
בְּאֶהְלוּ זְבַחִי תְרוּעָה – זוּ הַתּוֹרָה שְׁנַתְנָה
מִצַּד הָאִשׁ, בְּפִתּוּב (דברים לג) מִיִּמִּינוּ אִשׁ
דָּת לָמוֹ. שְׁהָרִי בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה יְרוּם
רֵאשִׁי (שֶׁל הָאָדָם) וְנִשְׁבְּרִים כָּל שׁוּנָאֵי
לְפָנָיו, בְּפִתּוּב (תהלים יח) תְּכַרִּיעַ קָמִי תַחְתִּי.
דְּבַר אַחַר וְעֵתָה יְרוּם רֵאשִׁי – לְהַפְּלִל
עַם הָאֲבוֹת, שְׁהָרִי דוֹד הַמְּלֹךְ יֵשׁ לוֹ

יִשְׂרָאֵל. זְבַחִי תְרוּעָה – שְׁפָתוּב (שם נא)
זְבַחִי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה, בְּדִי לְהַעֲבִיר
אֶת הַדִּין מִן הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאֶזְמַרָה –
לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח לְקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְלֹא
הַפְּסֵק לְעוֹלָם.

דְּבַר אַחַר וְעֵתָה יְרוּם רֵאשִׁי – בְּכָל, יִצַּר
טוֹב עַל יִצַּר רָע, שְׁפָתוּב עַל אוֹיְבֵי
סְבִיבוֹתִי, זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁהוּא סְבִיב

על אויבי סביבותי, אליו אינון דבסטר שְמאלא,
 בלהו מארי דינין, דמתפנין לתפלא. וכדין שמשא
 אתחבר בסיהרא, והוי כללא חד.

תא חזי, כתיב, ויוסף הוא השליט על הארץ, דא
 שמשא דשליט בסיהרא, ונהיר לה וזן לה.
 הוא המשביר לכל עם הארץ, דהא ההוא נהר
 דנגיד ונפיק, מניה אתזנו בלהו, ומתמן פרחין
 נשמתיין לכלא. ובגין דא, בלהו סגדין לגביה
 דההוא אתר, דהא לית לך מלה בעלמא, דלא
 תלי במזלא ואוקמוה:

ויבר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו. רבי אלעזר
 פתח ואמר, (תהלים מט) למה אירא בימי רע
 עון עקבי יסבני. תא חזי, תלת אינון דדחלין ולא
 ידעין ממה דחלין, ואוקמוה. אבל אית מאן דדחיל,

לשון הקודש

הארץ, שהרי אותו נהר ששופע ויוצא
 ממנו כלם נזונים ומשם פורחות הגשמות
 לכל, ומשום כך כלם משתחווים אל אותו
 המקום, שהרי אין לך דבר בעולם שלא
 תלוי במזל, ובארוהו.

ויבר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו.
 רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים מט) למה
 אירע בימי רע עון עקבי יסבני. בא

להדבק עם האבות, ואז יתרום ויעלה
 למעלה, והוא בקשר אחד עםם. על אויבי
 סביבותי – אלו הם שבצד השמאל, כלם
 פעלי הדינים שמתפנין לתפלא, ואז
 השמש מתחבר ללבנה, והכל הוא אחד.
 בא ראה, כתוב ויוסף הוא השליט על
 הארץ. זה השמש ששולט בלבנה ומאיר
 לה וזן אותה. הוא המשביר לכל עם

וְלֹא יָדַע מִמָּה אֵיחֻ דְּחִיל, בְּגִין אֵינֻן חֲטָאֵי. דְּלֹא
יָדַע דְּאֵינֻן חֲטָאֵין, וְלֹא אֲשַׁנַּח בְּהוּ, וְאֵיחֻ דְּחִיל
מִימֵי רַע.

מָאן אֵינֻן יְמֵי רַע, אֵלִין אֵינֻן יוֹמִין דְּאֵינֻן אֲזִדְמָנָן
בְּתַהוּא (דף קצ"ח ע"ב) **רַע. וּמָאן אֵינֻן, (ד"א אֵיחֻ) דְּאֵ**
יֶצֶר הָרַע, דְּאֵיחֻ אֶקְרִי רַע. וְאֵית לֵיה יוֹמִין יְדִיעֻן,
דְּאֲתִיחִיב לֵיה רְשׁוּ בְּעֵלְמָא, לְאַסְטָאח לְכָל אֵינֻן
דְּמִסְאֲבֵי אֲרַחֲיָהוּ. דְּמָאן דְּאֲתֵי לְאַסְתָּאבָא, מִסְאֲבֵי
לֵיה. וְאֵלִין אֵינֻן אֶקְרוּן יְמֵי רַע, וְאֵלִין מִמָּנָן עַל
אֵינֻן חוֹבִין דְּדָשִׁין בְּהוּ בְּנֵי נָשָׂא פְּעַקְבִיָּהוּ.

תָּא חַזִּי, כָּל אֵינֻן דְּמִסְאֲבֵי אֲרַחֲיָהוּ, כַּמָּה תְּבִילֵי
טְהִירִין אֲזִדְמָנָן לְגַבִּיָּהוּ, וּמִסְאֲבֵי לְהוּ.
בְּאַרְחָא דְּבַעֵי בַר נָשׁ לְמִיחָד, בְּתַהוּא אֲרַחָא

לשון הקודש

יְדוּעִים שְׁנַתְנַת לֹו רְשׁוֹת בְּעוֹלָם לְהַסְטִין
לְכָל אוֹתָם שְׁמַטְמָאִים אֶת דְּרַבְיָהֶם. שְׂמִי
שָׂבָא לְהַטְמָא – מְטַמְאִים אוֹתוֹ, וְאֵלֶּה
הֵם שְׁנַקְרָאִים יְמֵי רַע, וְאֵלֹו מְמַנִּים עַל
אוֹתָם חֲטָאִים שְׂדָשִׁים אוֹתָם בְּנֵי אָדָם
בְּעַקְבִיָּהֶם.

בַּא רְאָה, כָּל אוֹתָם שְׁמַטְמָאִים אֶת
דְּרַבְיָהֶם, כַּמָּה קְבוּעוֹת שֶׁל מְזִיקִים
מִזְדַּמְנִים אֶעֱלֵם וּמְטַמְאִים אוֹתָם. בְּדַרְדֵּךְ

רְאָה, שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁפוֹחָדִים וְלֹא יוֹדְעִים
מִמָּה הֵם פּוֹחָדִים, וּבְאַרוּהוּ. אֲבָל מִי
שְׁפוֹחַד וְלֹא יוֹדַע מִמָּה הוּא פּוֹחַד –
מִשׁוּם אוֹתָם הַחֲטָאִים שֶׁלֹא יוֹדַע שֶׁהֵם
חֲטָאִים, וְלֹא מְשַׁנֵּחַ בְּהֵם, וְהוּא פּוֹחַד
מִימֵי רַע.

מִי הֵם יְמֵי רַע? אֵלֹו הֵם הַיָּמִים שֶׁהֵם
מִזְדַּמְנִים בְּאוֹתוֹ רַע, וּמִי הֵם? זֶה וְהוּא
יֶצֶר הָרַע, שֶׁהוּא נִקְרָא רַע, וַיֵּשׁ לוֹ יָמִים

מְדַבְּרִין לִיה מִמֶּשׁ. אֶתִּי בַר נָשׁ לְאֶתְדַפְּאָה, פְּמָה
אֵינוֹן דְּמִסִּיעִין לִיה.

הָא תַנִּינָן, דְּכִד בַר נָשׁ קָם בְּצַפְרָא, בָּעֵי לְאַסְחָא
יְדוּי, מִגּוֹ נְטָלָא דְמִיָּא, דְּאִיהוּ מְאָנָא לְיִטּוּל
מִיָּנִיָּה מִיָּא. מִגּוֹ מָאן דְּאַסְחֵי יְדוּי בְּקַדְמִיתָא, פְּמָה
דְּאוּקְמוּתָּהּ. וְתָא חֲזִי, בְּגִין נְטָלָא דָּא, אוּקְיָמְנָא מְלָה.

וְתוּ, דְּבַעֲיָא לִיה לְבַר נָשׁ, לְנְטָלָא יְדָא יְמִינָא
בְּשִׁמְאָלָא. בְּגִין לְשִׁלְטָאָה יְמִינָא עַל שְׁמָאָלָא,
וְיִתְסְחֵי יְמִינָא מִן שְׁמָאָלָא, וּבְגִין כִּד אִיהוּ נְטִילָא.
וְעַל דָּא, מָאן דְּנְטִיל יְדוּי, יִטּוּל יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא,
לְשִׁלְטָאָה יְמִינָא עַל שְׁמָאָלָא. בְּגִין דְּלָא יְהִיב דּוּכְתָא
לְיִצְר הָרַע לְשִׁלְטָאָה כְּלָל, וְהָא אוּקְיָמְנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּדִינָא בִישָׂא שְׁלְטָא, לָא אָתִיב
יְדִיה מְלֵאבְּאָשָׁא. וּבְשַׁעְתָּא דִּימִינָא שְׁלְטָא עַל

לשון הקודש

ועוד, שצריך אדם לטל יד ימין
בשמאל, כדי להשליט ימין על שמאל,
וירחץ הימין מן השמאל, ומשום זה היא
נטילה. ועל כן מי שנוטל ידו, יטל ימין
בשמאל, להשליט הימין על השמאל,
כדי שלא יתן מקום ליצר הרע לשלט
כלל, והנה בארנו.

בא ראה, בשעה שדין הרע שולט, לא

שאדם רוצה ללכת - באותה הדרך
מנהיגים אותו ממש. בא אדם להטהר -
כמה הם שפסיעים לו.

חרי שנינו, שפשע אדם קם בפקר, צריך
לרחץ ידיו מתוך נטלה של מים, שהוא
כלי לטל ממנו מים, מתוך מי שרחץ ידו
בראשונה, כמו שפארנהו. ובא ראה,
בשביל הנטלה הזו בארנו את הדבר.

עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות לתבא לון, חיים
קדשא בריך הוא עליהו, ולא שצי לון.

ובגין כך, כל מאן דאיהו חטי, באינן חטאין דדש
בהו ברגליו, לא ידע בהו, ודחיל תדירא. דוד
מלבא הוה אסתמר תדיר מחובין אליו, וכד הוה
נפיק לקרבא, הוה מפשפש לון. ועל דא לא דחיל
לאגתא עמהון קרבא.

ותא חזי, ארבע מלכין הוו, מאן דשאיל דא לא
שאיל דא. דוד אמר, (תהלים יח) ארדוף אויבי
ואשיגם ולא אשוב עד פלותם. מאי טעמא, בגין
דהוה אסתמר מאליו חובין, ולא יהיב דוכתא
לשנאוי לשלטאה. ועל דא בעי למרדף אבתריהו
תדיר, ולא ירדפון אינן אבתריה למתבע חוביו,
ויפול בידיהו.

לשון הקודש

לא פחד להלחם עמהם בקרב.
ובא ראה, ארבעה מלכים היו, מה
שנבקש זה לא בקש זה. דוד אמר (תהלים יח)
ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד
פלותם. מה הטעם? משום שהיה נשמר
מן החטאים הללו, ולא נתן מקום
לשונאיו לשלט, ועל כן רצה לרדף
אחריהם תמיד, והם לא ירדפו אחרי
לתבע את חטאיו ויפול בידיהם.

משיב ידו מלהרע, ובשעה שהימין שולט
על העמים עובדי כוכבים ומזלות לשבר
אותם, הם הקדוש ברוך הוא עליהם ולא
מכלה אותם.

ומשום כך, כל מי שהוא חוטא, באותם
החטאים שדש בהם ברגליו, לא ידע
עליהם, ופחד תמיד. דוד המלך היה
תמיד נשמר מהחטאים הללו, וכשהיה
יוצא לקרב, היה מפשפש בהם, ועל כן